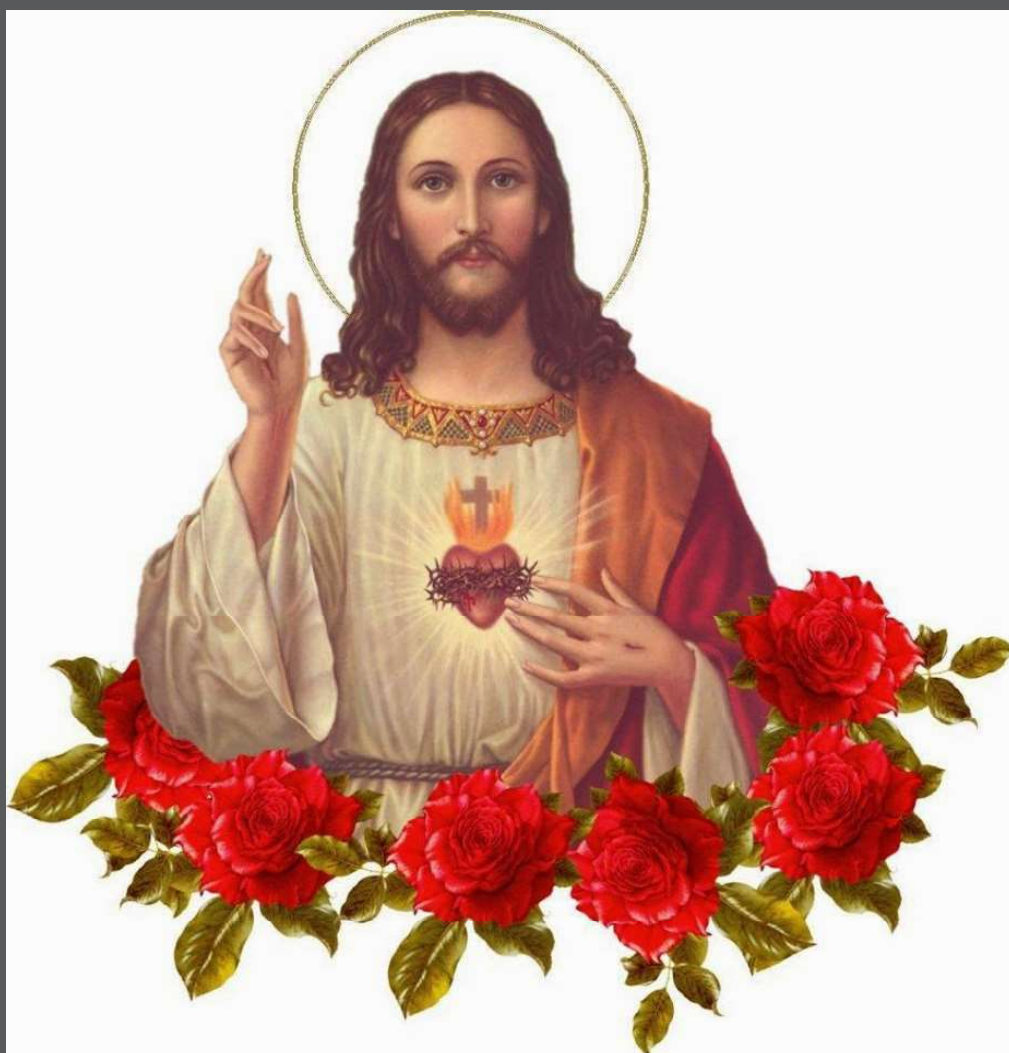

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

LUNA PREASFINTEI INIMI A LUI ISUS

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXV Nr. 6 (323) iunie 2021

Politețea

Dicționarele ne spun că este o virtute. Ea se referă la comportamentul respectuos, conform cu buna-cuviință și presupune respect și amabilitate față de ceilalți. Este un stil de viață opus bătăriei.

În zilele noastre are tendința de a se pierde, în mare parte este deja pierdută. Personalitățile culturii noastre își exprimă îngrijorarea pentru lumea de azi, lumea lui „tu” și „mă”, lume care știe prea puțin sau nimic de „dumneata”, „dumneavoastră” și „sărut mâna”...

Recent, îngrijorarea am întâlnit-o în editorialele Domnului N. Manolescu din „România literară” și în mai multe texte ale Doamnei profesoare Ioana Pârvulescu din volumul „Întoarcere în secolul 21”.

Istoricul și criticul literar N. Manolescu încearcă să explice situația: „odată cu grădinița evoluată din zilele noastre și cu clasa pregătitoare, ne rămân doar trei sau patru ani de pedagogie strict familială”, în care copilul învață să nu mintă, să-și respecte părinții, pe adulți, să salute, să vorbească cuviincios. Nu mai sunt cei șapte ani de acasă. Cauzele urâtului din societate sunt multe și Școala își are partea ei de vină.

Mulți adulți, bărbați și femei, stau rău cu gramatica, cu scrisul și cititul, acestora, cultura le este străină, dar sunt stăpâni pe vulgaritate, știu să înjure și să insulte, să mintă, să fie obraznici.

Doamna Ioana Pârvulescu observă că „politețea pe internet n-a intrat încă în Codul bunelor maniere” și în societate, și pe internet, și aproape oriunde, sunt persoane care aruncă urâtul peste limba noastră.

Și cu părere de rău, „sunt cazuri ilustrative pentru patologia societății noastre actuale”.

Violența în școli începe să fie văzută ca un fenomen firesc...

De mult timp politețea nu mai este căutată, dimpotrivă.

În anul 1950 eram studentă în anul I la Facultatea de Litere a Universității din Cluj. La primul curs de „Literatură română modernă”, Domnul profesor D. Popovici ne-a spus: „Acum, la adresare, se poartă cuvântul < tovarășe >. Când veți vorbi cu mine, îl puteți folosi, dar eu am să vă spun întotdeauna < domnișoară și domn >. Nimeni nu a îndrăznit să-i spună vreodată < tovarășe profesor >”. Pe coridoare, de la distanță, Domnul Profesor ne saluta „Bună ziua, domnișoară!”

Golul multor inimi și al vieții ar trebui umplut cu prezența lui Dumnezeu, cu cultură și cu frumos în relațiile dintre noi.

O.B.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre înaintarea spirituală

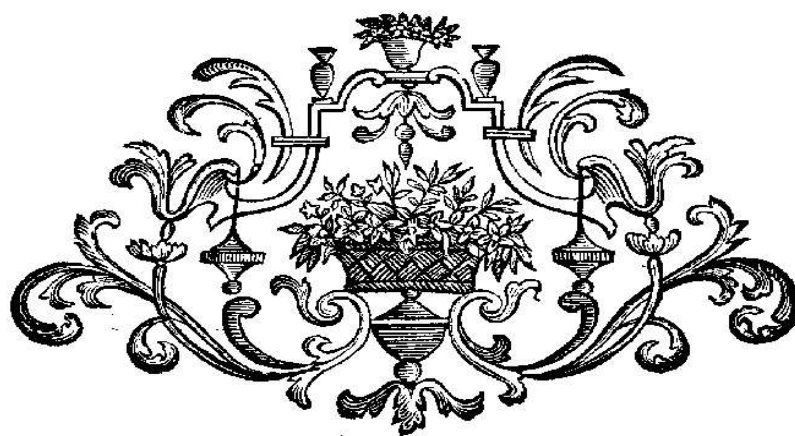
Una dintre cauzele pentru care înaintăm puțin pe calea desăvârșirii este că nu dorim cu destulă căldură. Sf. Bonevatura zice că sunt persoane care au cele mai bune intenții, dar nu ajung niciodată să se învingă pe sine și să le pună în aplicare. Ar vrea, dar nu vreau destul de tare. De aceea, când avem un gând bun, să ne adunăm toate puterile și să-l împlinim numai decît.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriguez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
”Prima scrisoare către credincioși”.....	4	Episcopi și sfinți.....	14
”De ce Binele se cuvine să ne afle pregătiți”.....	6	Pentru ei, copiii.....	17
		Vino, Spirite Sfinte!.....	19

„Prima scrisoare către credincioși”

(Blaj, 5 octombrie 1948)

„Iubiți fii sufletești,

Acum 12 ani, în timpul prigoanelor din Spania împotriva Bisericii lui Isus, când mărețele catedrale și mănăstiri erau aprinse și mistuite de flăcări, când au fost uciși 6.000 de preoți, mii de vieți dăruite lui Dumnezeu și mii de fii ai Bisericii, - necredincioșii au adus în fața judecății o tânără fată creștină, pe care, luând-o în răs, au întrebat-o: „Pentru ce tace Isus al vostru?” Pentru ce ne lasă Cristos să facem ce vrem cu voi și cu Biserica Lui?”

Tânăra creștină catolică a răspuns: <pentru că Isus a tăcut și când a fost scuipat, biciuit, încununat cu spini și răstignit spre moarte. El tace acum când Biserica Lui, care-i Trupul Lui, și când credincioșii Bisericii Lui sunt chinuiți și întemnițați, ca să fim asemenea Lui în Vinerea Mare! În curând însă va răspunde, înviind din morți sufletele noastre și Biserica>.

Pentru Biserica Română Unită acesta este ceasul Vinerii Mari! Acum, iubiți credincioși, ne arătăm dacă suntem ai lui Hristos sau dacă ne întovărășim cu Iuda vânzătorul. Acum Domnul Isus ne dă prilej să fim părtași suferințelor sale, pentru Biserica Sa. Fericiți veți fi dacă veți fi ocărăți pentru numele Lui, pentru Sfânta Sa Biserică. Preamăriți pe Dumnezeu

pentru aceasta.

Nu vă lăsați amăgiți, de vorbe, de comitete, de vești, de minciuni, ci stați tari, neclintiți, statornici, în credința pentru care au sângerat moșii și strămoșii noștri. Nu puneți iscălitura pe nici un fel de hârtie prin care vi

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

s-ar cere să vă lepădați de legea părinților voștri. Vă vor amenința, vă vor bate, vă vor duce la judecăți și înaintea judecătorilor. Nu vă înfricați! Dumnezeu este în fiecare din noi și nu ne va lăsa să fim ispitiți și să suferim mai mult decât putem. Lumea se uită la noi, la credincioșii Bisericii Unite. Priveliște suntem lumii ! O, iubiți credincioși, să nu fim o turmă de Iuda, ci mărturisitori ai credinței și fii hotărâți ai lui Isus pe pământul românesc.

Nu este decât o singură Biserică întemeiată pe Isus, Biserica ale cărei chei le-a dat lui Petru Pescarul și prin el urmașilor lui, Episcopilor din Roma, căreia i-au urmat în scaun și care-i numim Papi. Nu este decât o singură Biserică a lui Hristos, aceea zidită pe Petru: <Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui>”. Nu e decât o sigură Biserică pe care porțile iadului nu o vor birui, aceasta este Biserica zidită pe Petru. Aceasta este, iubiți credincioși, Biserica Catolică, iar între noi românii, Biserica unită cu Papa. Lui Petru și urmașilor săi i s-a dat puterea să pască turma cea binecuvântată a sufletelor noastre, iar noi suntem oițele și mieluseii. Nu fugiți și nu ieșiți din turmă, ca să nu rătăciți!

Corabia Bisericii e lovită de furtuni și de valuri, nu săriți din ea, căci valurile pot să vă înghită, ea însă nu se

scufundă. Iar dacă vine altă Biserică, altă corabie, și-ți spune: <treci aici, căci corabia ta se scufundă>, - tu să-i răspunzi: <Corabia mea nu se scufundă, porțile iadului nu o vor birui! Nu trec în corabia ta. Nu ai cârmaci priceput, a ta e corabie de pirați care nu poate duce la liman, la porțile mântuirii!>

Să luptăm, tari în credință prin rugăciune și ajun. Chiar dacă ne vor lua bisericile, până la o vreme, ne vom face fiecare biserică acasă, așteptând plini de speranță izbăvirea care mult nu va întârzia. Feriți-vă de preoții care nu pomenesc pe Papa și care nu se roagă Sfântul Rozariu al Preacuratei.

Numai cu jertfe pentru credință se îmblânzește Dumnezeu. De rănilor trupești și sufletești primite pentru Biserica Lui, ne vom vindeca. În ele vom îngropa păcatele noastre și pe vrăjmașii credinței. Luptați-vă lupta dreaptă a credinței, până în temnițe și lanțuri, ca milioanele de mucenici. Luptați în unire cu Inima Neprihănită a Maicii Domnului, cu speranța neclintită în biruința Bisericii, chiar dacă Isus ar trebui să o scoată din mormânt.

Darul Domnului și îmbrățișarea mea cu voi toți”.

Dr. Ioan Suciu Episcop
Administrator Apostolic al
Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș,
Nr.3516/1948

„De ce Binele se cuvine să ne afle pregătiți”

În lumea noastră zgomotoasă și inconsecventă, a apărut recent cartea „De ce Binele se cuvine să ne afle pregătiți” - *Un jurnal din vremea pandemiei* -, lucrarea Episcopului greco-catolic de București, Mihai Frățilă, o serioasă reflecție despre viața trăită sub amenințarea virusului ucigător. Cartea este dedicată „Doctorilor și tuturor acelor care, în timpul epidemiei, au îmbogățit lumea prin omenia și devotamentul lor”.

„Cuvântul înainte” cuprinde câteva observații ale Episcopului-autor, după o privire asupra lumii și a certitudinilor ei pierdute sub cutremurul epidemiei, când posibilitatea omului de a-și pierde viața este o realitate imediată. Autorul mărturisește că a fost atins de boală, spitalizat și că a trecut „prin stări de puternică tensiune și neliniște”, că s-a confruntat cu fragilitatea sa, a omului, dar și cu bunătatea celor care l-au ajutat. Mărturisirea dă paginii o notă cu totul distinctă și această notă se accentuează datorită întrebării puse direct, după ieșirea din spital, de Gabriel Liiceanu: „V-a fost de ajutor credința, Monsenior?” Întrebarea cerea răspuns și amintirea suferinței l-a pregătit.

Cum filozofia rațională era inutilă, Preasfinția Sa a trecut prin greul bolii ajutat de „rugăciunea

din tranșee”, prin care cerea lui Dumnezeu răbdarea ca „*minuscule așchie din Cruce*”, care i-a fost încredințată pentru un timp, să o poată purta. Doar cu această „*cruce*” cartea, a putut fi scrisă, de fapt, rescrisă, pentru că înainte de îmbolnăvire, o primă variantă a lucrării urma să fie editată.

Volumul adună gândurile autorului din vremea suferinței și este alcătuit din treisprezece texte - meditații religioase (eseuri literare cu conținut reflexiv) -, la capătul cărora,

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

distinct, este epilogul.

Titlul cărții cere un popas de gândire, trimite la viața omului, la modul în care este trăită, la Judecata lui Dumnezeu, Binele Suprem, care va avea în vedere libertatea și responsabilitatea omului în raport cu voința Sa. Explicația Preasfinției Sale nu poate lipsi: să-l descoperim lângă noi pe Dumnezeu și dreptatea Lui, și pe semenii noștri, să regăsim morala creștină risipită ca în viitorul așteptat, „*Binele, nu Răul să ne găsească gata de a-l recunoaște, ca să-l facem să rodească*”.

Privirea spre sine și revelarea unui gând, dar și schițarea unei atitudini în raport cu gândul, îl îndeamnă pe autor să caute diferite opinii în cadrul problematicii. Și o face pentru a-și consolida propria idee.

Titlul fiecărui eseu este urmat de un scurt citat al unei personalități alese: sunt catolici, protestanți, ortodocși, convertiți la catolicism, personalități care s-au afirmat în problematica tratată: Alexander Schmemmann, Gustave Thibon, Denis de Rougemont, Francoise Dolto, Marthe Robin, Fulton Sheen, Victor Hugo, Andre Frossard, Andrei Pleșu și G.K.Chesterton.

Absența seninătății, înfruntarea dintre Bine și Rău, ieșirea din adâncuri a brutalității și a nepăsării față de ceilalți, fragilitatea sănătății

și amenințarea morții, caracterizează viața în pandemie, remarcă Preasfinția Sa în primul eseu, „*Reputația medicală a lui Dumnezeu*”. Remediul, spune Episcopul, se găsește în Evanghelii, și reamintește vindecarea paralticului adus la Isus de câțiva însoțitori cu credință. Isus dăruiește un alt fel de vindecare: a sufletului prin iertarea păcatelor, pentru că, sub povara păcatului, omul nu mai poate simți prezența lui Dumnezeu. Vindecarea este legată „*strâns de credință și de întâietatea trăirilor sufletești în viața omului*”. La timpul vindecării slăbănogului, nu au lipsit comentariile contradictorii ale fariseilor și nici din istorie, și nici astăzi nu lipsesc momentele în care te surprinde depărtarea dintre judecata lui Dumnezeu și judecata omului. Contrariat, te întrebi unde este legătura din inima omului cu Dumnezeu, dacă este văzută în „*privilegiile de castă, în folclor, în compromis sau în vanități istoriografice, fără legătură cu încrederea în dragostea Lui*” (Mihai Frățilă, Episcop greco-catolic de București, „*De ce Binele se cuvine să ne afle pregătiți - Un jurnal din vremea pandemiei*”, București, Humanitas, 2021, p.15).

Meditațiile din volum vor avea aproximativ structura acesteia: comentariul unei pagini din Sfânta Scriptură, diferența dintre judecata lui Dumnezeu și a omului, analiza unor

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

aspecte ale realității contemporane și punerea în lumină a sfințeniei Episcopilor noștri Martiri și a Bisericii Greco-Catolice.

Înfruntarea Răului este „o povară cu care te lupți și trăiești”, afirmă Preasfinția Sa, și calea spirituală spre Împărăție cere efort. Această luptă este fundalul eseurilor din volum.

Mărturisesc că în acest loc al prezentării cărții am fost tentată să grupez tematic textele, dar am ales ordinea din volum, considerând că reflectă mai fidel gândurile Preasfinției Sale, pe măsură ce au apărut și au reapărut, și stările sufletești trăite.

Mersul vieții în climatul pandemiei a adus multă confuzie în gândirea lumii, în timp ce meditațiile Episcopului Mihai Frățilă devin măsura limpezirii drumului spre adevăr. În „*Experți în siguranță*”, atenția Episcopului se oprește asupra sentimentului religios, pierdut azi, pierdut atunci când este redus la cultură tradițională, datină, nație și limbă, când Isus și urmarea lui nu-și mai au loc în sufletul omului, nici încrederea în Dumnezeu. Dar siguranța vieții se caută, și se caută chiar acolo unde nu este: în bunurile materiale. Deși în „*Predica de pe munte*” - *Fericirile* -, *Isus nu a uitat „nevoia noastră de siguranță”*.

Două digresiuni despre anii care urmează după 1989 extind observațiile autorului; sunt acei

ani marcați de ostilitate față de Biserica Greco-Catolică abia ieșită din clandestinitate - cauzele ostilității sunt bine cunoscute. Biserica Unită cu Roma are însă Martiri și „*Caracterul martirilor dăruiește energie, forță și credibilitate misiunii Evangheliei în orice generație*”, și astăzi, subliniază autorul, alături de „*moștenirea de seninătate*”. Chiar dacă nedreptățile făcute Bisericii noastre continuau să doară, Biserica a adus și aduce în societatea tulburată și violentă spiritul Evangheliei, seninătatea și pacea.

„*Ce anume răsplătește Dumnezeu*” este un pas mai departe în înțelegerea esenței creștinismului. Biserica ține trează în conștiințe Nașterea, Moartea și Învierea lui Isus, Jertfa lui Isus fiind măsura dragostei Sale pentru omenire. De neștiut timp acest adevăr a fost lăsat deoparte în universul creștin românesc pentru obiceiuri folclorice cu nuanțe precreștine, care „*ar trebui să se șteargă definitiv prin aprofundarea legăturii cu verbul viu al Scripturii*”. Isus a vorbit puțin despre Legi, mai mult a proclamat Împărăția Cerurilor, la care creștinul ajunge nu doar respectând norme, ci străduindu-se „*să trăiască iubirea lui Dumnezeu*” și să-l mărturisească.

„*Spre deosebire de Răsăritul creștin, care face caz de <predanii strămoșești>, fără o incidență morală evanghelică pe măsură în viața omului,*

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

creștinismul de factură occidentală a mizat pe aprofundarea catehezei și aplicarea principiilor Evangheliei la traiul de zi cu zi al oamenilor” (Op. cit., p 29). Și pe Sfintele Taine: Mărturisirea și Cuminecarea.

Episodul sutașului din Evanghelie, amintit în *„Viața depinde de cuvântul dat și are ca temei încrederea”*, prevestește *„deschiderea Evangheliei spre toate neamurile”*. Sutașul, fără o instruire religioasă și străin Legii lui Israel, primește de la Isus vindecarea slugii, cerută cu credință și încredere. Ajutorul dat de Domnul și mântuirea omului sunt dăruite din dragoste și exclud ideea aleșilor, a superiorității unora. În creștinism, sunt departe de adevăr cei care confundă credința cu identitatea națională.

Privind persecuția Bisericii noastre, Preasfinția Sa ne face atenți la *„tezaurul”* lăsat moștenire de Episcopii noștri Martiri: *„a ierta și a face bine”*, haruri dumnezeiești primite și dăruite, care mărturisesc urmarea lui Cristos, sfințenia.

Pe drumul credinței, forțele Răului stau în cale să determine renunțarea, ne amintește Preasfinția Sa în *„Ieri, azi, mâine: întruchipările Răului”*. Vindecarea celor doi îndrăciți din Gadara, în loc să trezească recunoștință și mulțumire la oamenii cetății, aceștia cer lui Isus să plece din ținutul lor din cauza avuției pierdute, a porcilor înecați în mare.

În inimă cu jertfa celor șapte Episcopi Martiri, Episcopul Mihai Frățilă cere ca istoria de har a Sfinților noștri Episcopi, care au ales onoarea *„temniței pentru credință”* și au fost canonizați, să fie povestită și repovestită; și pentru ca în lumea de azi, cu *„normalizarea imoralității”*, omul să nu-și piardă credința, siguranța interioară, discernământul, demnitatea, calea spre Dumnezeu și capacitatea de a ierta - demers spiritual -, nu reconciliere de fațadă. O împăcare adevărată cere ca cel ce a greșit să-și exprime regretul și să repare nedreptatea.

În viața spirituală se poate pierde recunoașterea frumuseții și a echilibrului vieții, simțul interior al perfecțiunii, preocuparea pentru Dumnezeu, mai ales în vremuri de confuzie și calamitate, afirmă Preasfinția Sa în *„Gustul, mirosul și savoarea vieții”*. Și Răul rămâne prezenându-se ca Bine. În această situație trebuie regăsit drumul pierdut și redescoperit Isus, chiar stăpâniți de teama infectării sau bolnavi, pentru că în astfel de momente Isus *„e mai aproape de noi decât noi înșine”*. Și regăsită rugăciunea: *„Dăruiește-mi, Doamne, mireasma acelui curaj care mă ajută să recunosc răul, să-i dau nume și să-l pot înfrunta”*.

Prin povestirea minunii din Evanghelia cu vindecarea celor doi orbi și a unui mut, amintită în meditația

(continuare în pag. 12)

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- ”Valeriu Traian Frențiu, l’evêque martyr” -

Le premier évêque gréco-catholique décédé à Sighet fut Mgr. V.T.Frențiu. Il était né le 25 avril 1875 à Reșița département de Caraș-Severin. Son père était prêtre gréco-catholique et assesseur consistorial.

Il avait été élève au lycée de Blaj et avait étudié la théologie à Budapest. Une fois ordonné, il avait été envoyé à Vienne où il avait soutenu sa thèse de doctorat en théologie. De retour au pays, il avait occupé les fonctions d’archiprêtre à Orăștie puis à Hațeg et, le 4 novembre 1912, avait été consacré évêque de Lugoj où il resta jusqu’au 3 mai 1922, date à laquelle il fut nommé évêque d’Oradea.

À Lugoj, il déploya une activité considérable, effectuant des visites canoniques, relevant le niveau religieux des fidèles par des pèlerinages et des écrits, mais surtout en terminant la construction du Séminaire de Théologie (l’Ecole Normale d’institutrices, actuellement maison d’enfants).

Tant à Lugoj qu’à Oradea, il travailla à élever les âmes et à les fortifier dans la foi à rétablir l’ordre religieux et moral ébranlé par le premier conflit mondial.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Să pregătim leagănul inimii”

- „Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Martir” -

Cel dintâi dintre Episcopii greco-catolici decedați la Sighet a fost Episcopul V. T. Frențiu.

S-a născut la 25 aprilie 1875 la Reșița, județul Caraș-Severin. Tatăl său era preot greco-catolic și asesor consistorial.

A absolvit liceul la Blaj și Teologia la Budapesta. A fost hirotonit preot, apoi trimis la Viena unde a luat doctoratul în teologie. Întors în țară, a funcționat ca protopop la Orăștie, apoi la Hațeg, iar la 4 noiembrie 1912 a fost consacrat Episcop de Lujoi, unde a funcționat până la 3 mai 1922, când a fost numit Episcop de Oradea.

La Lujoi, a depus o activitate considerabilă, din care nu au lipsit vizitele canonice, ridicarea nivelului religios al credincioșilor prin pelerinaje, scrieri, dar mai ales prin terminarea edificiului „Seminarului Teologic” (Școala Normală de învățătoare, acum casă de copii).

Atât la Lujoi cât și la Oradea a căutat să ridice sufletele și să le întărească în credință, să reclădească ordinea religioasă și morală zguduită de Primul Război Mondial.

(va urma)

(urmare din pag. 9)

„Înfăptuiești tu minunea încrezându-te în Isus”, descoperi puterea acestei încrederi, descoperi „că tu ești cel care înfăptuiești minunea, oferindu-i lui Isus încrederea ta” și, cu smerenie, lași rezolvarea cererii tale lui Dumnezeu. Însă orice încercare ne face să creștem.

O pagină a Evangheliei vorbește despre tânărul bogat care respectă poruncile și îl caută pe Isus pentru răspunsuri sigure. Când află că bogăția poate fi o piedecă, lipsindu-i și încrederea, îl părăsește. Preasfinția Sa amintește episodul în „Cine pe cine caută”. În contrast, viața Episcopilor noștri Martiri arată ce este încrederea acelor care îl urmează pe Isus și au conștiința că fac parte din Biserica Lui. Evocarea ieșirii din clandestinitate a Bisericii noastre în 1989, cu moștenirea Martirilor, care și-au trăit chemarea și credința în închisori, impresionează. Acolo l-au dus pe Isus cu ei și au reușit „să nu-și plece capul”.

În jurul supraviețuitorilor „care au traversat greutățile cu seninătate și suflet neatins” era atunci o revărsare de lumină și de vocații.

Dintre meditațiile prezentate, „O dreptate care umblă cu capul spart” revine continuu în gând, pentru că în viața de zi cu zi așa ne iese în cale atunci când căutăm dreptatea care nu umblă cu capul spart. Reflecția are ca suport „Parabola viței de vie”

și, concluzie, convingerea că „cu dreptatea în mână te poți aștepta, de cele mai multe ori, la o aspră reacție din partea răutății și a meschinăriei celorlalți”.

Există oameni pentru care crucea este inevitabilă, aceia sunt oamenii de caracter, poate pentru ei, autorul aduce un gând al Fericitului Episcop Tit Liviu Chinezu: „Suferința nu este plăcută în sine, dar, ca și cea de mamă, ea este întotdeauna generatoare de bine și de bucurie. Prin ea se naște în lume ceva ceva ce înainte nu a mai fost: un om, virtutea sau formarea unui om” (Op. cit., p.76).

În „Puterea sau devotamentul și jertfa”, Preasfinția Sa privește anul 2020, timp al pandemiei, în care noi, creștinii, am sărbătorit Paștele și Crăciunul, fizic, departe unii de alții, de teama virusului, în suflet însă cu bucuria de a ști și simți că Dumnezeu este prezent în zbuciumul din viața noastră.

În apropierea Crăciunului, bolnav, izolat în spital, Preasfinția Sa nu putea să nu se gândească la bucuria Sărbătorii și „la cei care au trecut prin închisori sau au murit acolo pentru credința lor”, la Episcopii noștri Martiri, „terrorizați, fără încetare, până la sfârșitul vieții”. La starea lor de robie, la zilele Nașterii și Învierii.

„Unde este credința voastră?” este mărturia Preasfinției Sale despre
(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 13)

timpul petrecut în spital, bolnav de Covid, nu o formă ușoară, cu momente grele, când tot ce amintea putere era o rugăciune „ca să nu mă prăbușesc în vâlceaua abruptă a gândurilor”.

Atunci i-a venit în minte întrebarea pusă de Isus ucenicilor după potolirea furtunii pe mare: „*Unde este credința voastră?*” Episodul Evangheliei reprezintă dramatismul credinței noastre în momentele-limită ale vieții, dar și depășirea lor: „*A fost pentru mine, din acea clipă, un semn sigur de încurajare*”, a fost clipa de har, ne spune Preasfinția Sa. Deși nu s-a îndoit de prezența lui Dumnezeu în acele clipe, nesiguranța, teama și gândul la moarte stăruiau, trezind sentimentul că nu era pregătit să treacă pragul. Dar mersul bolii s-a schimbat spre bine.

În gând cu experiența prin care a trecut, Preasfinția Sa privește dezaprobator răsturnarea de valori din zilele noastre și asumarea unor drepturi de către persoane îndoelnice. Dar nu Cerul este de vină...

Prezența lui Cristos în existența noastră nu înseamnă absența greutăților, ci siguranța că nu le trecem singuri, ci împreună cu El.

Aici și-a găsit loc și răspunsul la întrebarea lui Gabriel Liiceanu: *V-a fost de ajutor credința, Monsenior?* Episcopul Mihai Frățilă mărturisește că l-a ajutat și că în momentele de

încercare, echilibrul interior nu i-a fost dat de curaj, ci de atașamentul față de Isus, bucurie și suferință, iar rugăciunea și rugăciunea Sfântul Rozariu țineau departe torentele de gânduri și neliniști.

Pe drumul durerii, însoțitorii i-au dăruit mult bine, în primul rând, Mama, un confident aparte. Și amintirea Bunicii care „*l-a condus la imprevizibila misiune a bucuriei de a sluji dragostei lui Dumnezeu*”.

Datoria noastră, a oamenilor, este să ne pregătim pentru clipele grele ale vieții, pentru a le înfrunta. Acesta este mesajul cărții „*De ce Binele se cuvine să ne aple pregătiți*”, și fiecare meditație pune în lumină calea.

Volumul îmbogățește meditația religioasă din literatura noastră, această formă de eseu foarte cultivat în literatura occidentală, începând cu Michel de Montaigne (1533-1592), creatorul eseului. La noi, meditația religioasă este reprezentată de Părintele-scriitor Ion Agârbiceanu, ale cărui cuvinte sunt și concluzia cărții Episcopului Mihai Frățilă: „*Trăirea Evangheliei coboară în sufletul muritorilor lumina și fericirea cea mai înaltă, iar în lume ar putea coborî Împărăția lui Dumnezeu, dacă toți oamenii ar trăi după Evanghelie, dacă ar merge după urmele lui Isus*”.

Otilia BĂLAȘ

Episcopi și Sfinți

„Numai prigoana ne va putea da sfinți și va putea arăta lumii ceea ce suntem: fii și apostoli ai Bisericii adevărate”.

Episcop Ioan Suciu

La doi ani de la beatificarea Sfinților noștri Episcopi, amintirea Sf. Liturghii celebrate de Papa Francisc pe Câmpia Libertății din Blaj și a momentului beatificării revin copleșitor de vii în suflet, cu durere pentru persecuția Bisericii noastre și suferințele Episcopilor, preoților și credincioșilor greco-catolici, bucurie pentru înălțimea morală a Episcopilor, pentru sfințenia și jertfa vieții lor prin care au apărat credința și viața Bisericii, „Biserica Tăcerii” din 1948 până în 1989. Și speranță pentru împlinirea misiunii Bisericii, în libertate, dar într-o lume care nu încetează să-și piardă valorile umane și creștine.

Străbatem drumul credinței însoțiți de Sfinții noștri, model de viață pentru noi, azi, și pentru omul de mâine, pentru sfințenia fiecărei zile trăite de ei. Și gândul nostru devine rugăciune: „*Dă-ne, Doamne, curajul de a căuta noi drumuri ca să ajungem la cunoașterea sfințeniei Episcopilor noștri Martiri...*”

Este cunoscut martiriul Episcopilor, dar sfințenia Preasfințiilor până la jertfa vieții cât este de cunoscută? Preoții care le-au fost aproape, colaboratorii, nu mai sunt în viață să mărturisească. Mai trăim foarte puțini din foștii elevi

ai liceelor noastre confesionale, noi, privilegiații, care am fost zi de zi în preajma Sfinților noștri fără să știm că sunt sfinți.

Chem amintirile, îi regăsesc pe toți, dar oricât încerc, Episcopii niciodată nu ne-au vorbit, nici tangențial, despre vreun gând sau faptă de sfințenie personală. În educația noastră din acel timp se pune deosebită atenție pe „*drumul perfecțiunii spirituale*”, se insistă asupra luptei cu sinele, drum care deschide orizontul sfințeniei. Despre acest drum al perfecțiunii ne vorbeau, ca să-l cunoaștem și să îndrăznim să-l încercăm.

Astăzi, dacă privesc amintirile, îmi dau seama că în anii formării lor au fost exigenți cu ei înșiși, au ajuns la convingeri neîndoioase despre Dumnezeu, viață și lume și au ales să-l slujească pe Cristos. Și preotul care avea să fie avea să reflecte sfințenia Celui pe care îl slujea, să fie icoana Lui, un „*Alter Christus*”. De aceea tot ce era prezența Episcopilor radia ceva ce încerc să cuprind în cuvântul „*frumos*”, adică lumină și bucurie, iubire, încredere și siguranță, cărora le răspundea dorința noastră de a-i asculta și, spontan, gândul de a le face o bucurie.

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

În acel trecut, se doreau sfinți în Biserica Greco-Catolică, se așteptau, pentru că era o viață de înaltă credință. Prin 1936, studenții greco-catolici de la Roma erau nemulțumiți de absența sfinților în Biserica noastră. Un profesor iezuit i-a liniștit: „Nu vă necăjiți, dragii mei. Veți avea în curând și voi sfinți! Vor veni comuniștii și vor face ei sfinți!”

Despre sfințenia Episcopilor noștri se pot aduce multe mărturii. Îndrăznim să spunem că o fărâmă din sfințenia lor poate fi văzută în grija deosebită pentru formarea tinerilor. Valeriu Traian Frențiu și Ioan Suciu, Episcopii Eparhiei noastre de Oradea, ne vin în ajutor. Preasfinția Sa Ioan Suciu observa că „Tinerețea se

învârte, astăzi, în cea mai mare parte în jurul Școlii și, Școala, în jurul Cărții”.

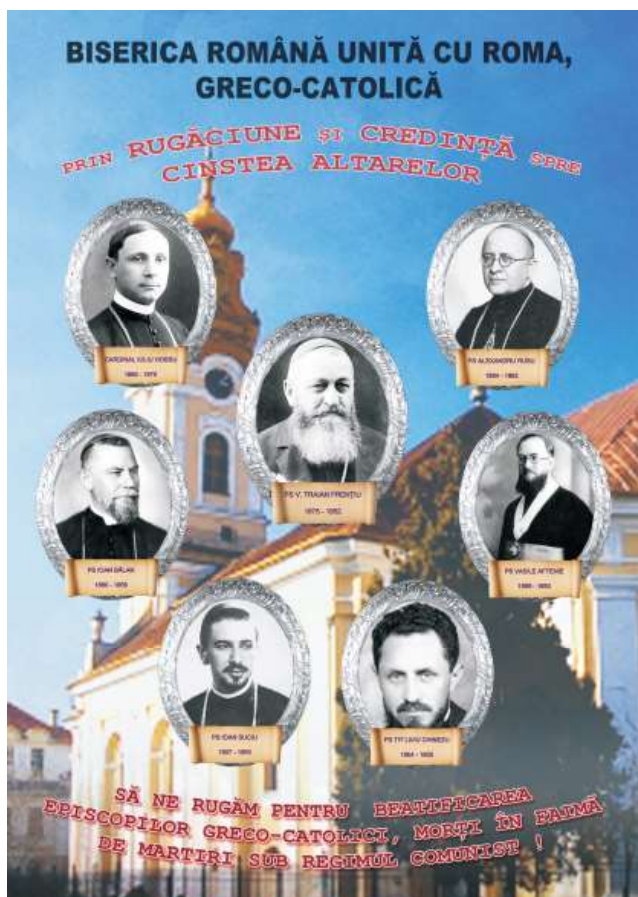
În multe din paginile publicate, PSS. Ioan Suciu vorbea tinerilor, mai ales în „*Tinerimea nouă*” și „*Marianistul*”, revistele Preasfinției Sale pentru tinerii pe care îi forma. Aceste pagini mărturisesc puternica dorință a Episcopului de a pregăti tinerii pentru o viață creștină înaltă, de a le îndrepta privirea spre sfințenie, făcându-i să înțeleagă că „*sfințenia nu-i extraordinarul, sfințenia este Normalul. În viața noastră particulară, cu fizionomia ei, să ne însușim pe Christos, ca într-o nouă întrupare, asta-i chemarea și normalul S-o împlinești! Atunci ai ajuns sfânt*” (Aurel Hancu, „*Episcopul Martir Ioan Suciu*” - *Viața și opera* -, Editura Logos '94, Oradea 2003, p.66).

Același gând și aceeași străduință o avea și IPS. Valeriu Traian Frențiu. Pentru tinerii săi, a încredințat internatele din Beiuș călugărilor din Ordinul Asumptionist, „Internatul Pavelian de Băieți”, și Congregației Călugărițelor Oblate Asumptioniste, „Internatul Pavelian de Fete”.

Oricât de complex era efortul Preasfinției Sale pentru bunul mers al școlilor noastre, fiecare pas era însoțit de rugăciune, cu bucuria rugăciunii împreună, Episcop și elevi.

Pe Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu îl revăd la Beiuș, în duminici și

(continuare în pag. 16)

sărbători, întrând în Catedrala „Sfântul Dumitru”, întâmpinat de cunoscutul cânt: „*Pe Stăpânul și Arhiereul nostru...*”. În drum spre Altar, se oprea o clipă lângă noi, elevele „Liceului Român Unit de Fete” - eram în primele rânduri din fața băncilor. Chipul îi era numai bucurie, era mulțumit. Mulțime de credincioși umplea Catedrala, dar noi eram aproape de Altar. Știu cum se ruga Preasfinția Sa, și rugăciunile de taină mi le amintesc, și fiecare gest la ieșirea cu Darurile, și profunzimea sfântă a rugăciunii, și momentele cărora le dădea o anumită solemnitate. După atâția ani, astăzi, când din „Ușile împărătești”, Episcopii înalță rugăciunea „*Doamne, Doamne, caută din Cer...*”, mai întâi îmi apare în minte imaginea Episcopului Freñțiu. La Sf. Liturghii ale Episcopului Vasile Hossu, am observat câteva apropieri de rugăciunea Preasfinției Sale V.T. Freñțiu.

Anii treceau... De la o vreme bucuria întâlnirii pentru rugăciune din privirea Preasfinției Sale venea din fața „Ușilor împărătești” spre corul Catedralei, corul Părintelui Mihai Brukental.

Pe noi, tinerii de atunci, cei doi Episcopi ne pregăteau pentru a ne trăi frumos viața, nu oricum, la întâmplare. Preasfinția Sa Ioan Suciu obișnuia să ne dea modele din viețile sfinților sau ale unor deosebite personalități și nelipsită era Sf. Tereza de Lisieux, „*cea mai mare sfântă a vremurilor*

moderne”, care în ciuda micimii sale a năzuit să devină sfântă și a devenit. A ajuns sfântă, pentru că „*din <nisipul> faptelor mărunte, din stropul căzut pe fruntea ostenită sau cel mijit între pleoape, se înalță o zidire prețuită de Cel care în taină le vede și le știe pe toate, numită sfințenie: un necaz, o nedreptate, îndurate cu blândețe, o pornire a temperamentului regretată, o renunțare la cheltuieli inutile, o amintire întreruptă, o privire stăpânită, o aversiune îndurată în tăcere, o scrisoare mult dorită, citită în grabă și apoi nerecitită, un cuvânt nerostit etc. Formează acele fapte (insignifiante), fapte ce intră în edificiul sfințeniei” (Op. cit. p.67).*

Deși Episcopul Ioan Suciu era la Oradea (în timpul cedării Ardealului de Nord), la Beiuș, eram îndemnate să citim tot ce scria și astfel ne era foarte aproape, cunoscut și sfătuitor. Pe Preasfinția Sa Valeriu Traian Freñțiu îl aveam mereu cu noi, a fost o prezență în viața noastră din acel timp. Aminteam de Sf. Liturghii de la Catedrală, dar erau și Sf. Liturghii de la internat și Noviciat, erau și diferite evenimente. De fapt, oricând, puteai avea bucuria să-l întâlnești pe Episcop la liceu sau la internat, nu lipsea nici surpriza să-l întâlnești pe unele coridoare, căci și la liceu și la internat, Preasfinția Sa era „acasă”.

(va urma)

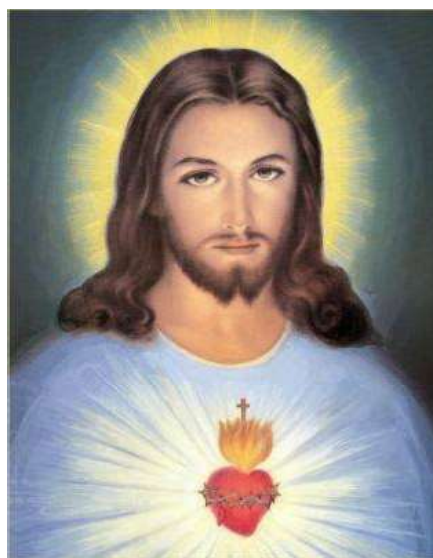
Otilia BĂLAȘ

Pentru ei, copiii

Luna IUNIE. Luna PREASFINTEI INIMI A LUI ISUS! Luna copiilor! Luna care ne cuprinde în căldura verii, în frumusețea și parfumul câmpului înflorit, a spicului ce se rotunjește spre rod, a primelor cireșe, căpșunilor, culori vii, seve noi, toți puii cei noi! Mierea nouă, IUBIREA ce se cupinde în rod! Iar și iar! Cât de mult DAR!

Dacă noi, oamenii, avem suferințe, nemulțumiri, probleme de tot felul, știm bine că ni se datorează, într-un fel sau altul. Am încălcat porunca iubirii! De toți și toate ce ni s-au dăruit și nu observăm, nu recunoaștem, nu acceptăm.

Ceea ce totuși nu avem cum să ignorăm este prezența lor, a copiilor. Pe ei îi ai, îi vezi, îi auzi, te cuprinzi în făptura și dorințele lor, te încântă, te deranjează, te scot din „ale tale”, te redefinesc. Alături de ei înveți să accepți că ești un univers, că ești dăruit și responsabil de tine prin ei, fiindcă ești responsabil de ei, de cum vor trăi un timp care ție nu-ți poate aparține decât prin ceea ce faci tu cu timpul tău, pentru ei. Dacă stăm să judecăm, dacă încercăm să înțelegem despre ce este vorba în lumea aceasta a noastră, populată încă generos de copii, ajungem la același reper, IUBIREA! Iubirea Lui Dumnezeu pentru noi! Iubire mereu dăruită ce renaște cu fiecare nouă viață.

Reciteam de curând *Micul Jurnal* al Sfintei Faustina Kowalska, și ea vorbește acolo de prezența Pruncușorului Isus, care îi apărea mai ales în timpul Sfintei Liturghii, a Meditațiilor în capelă, o prezență nu infantilă, în ciuda frumuseții și drăgălășeniei deosebite, a gestului de iubire delicată prin care - și întindea mânuțele spre ea, sau se sprijinea de umărul ei când venea la scaunul ei de rugăciune, o prezență pătrunzătoare prin seriozitatea privirii și vorbei în care recunoșteai dumnezeirea: „*Eu sunt mereu prezent în inima ta, nu numai atunci când mă primești în Sfânta Euharistie... Un suflet curat are în fața lui Dumnezeu o forță inimaginabilă.*”

Sunt vorbele lui Isus care ne arată ce calitate extraordinară se găsește în copii și în sfinți. Puritatea ochilor, inimii, sufletului și a trupului trebuie aparată! Avem șansa și datoria

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

să o apărăm în noi și în copiii ce ne sunt încredințați. Este un mare păcat să lăsăm moda, concepția greșită, contrară credinței și moralei creștine, să pună stăpânire pe noi și copiii noștri. Avem datoria de a lupta cu răul ce ne este propus tot mai mult în numele „civilizației, toleranței și drepturilor omului, a libertății”, când de fapt ele sunt cu totul împotriva ADEVĂRULUI, a fericirii, împlinirii și mântuirii noastre.

Înțelepciunea din Sfânta Biblie și înțelepciunea din vorbele bătrânilor noștri ar trebui să ne ghideze și azi. Copiii sunt cei ce trebuie ocrotiți, învățați, educați, nu transformați în idoli, în stăpâni absoluți: În *Pildele lui Solomon și Înțelepciunea lui Isus Sirah* găsim **nenumărate sfaturi** pentru o bună creștere a copiilor. Citez doar două: „*Ceartă-l pe fiul tău și fă-l să lucreze, ca să nu se poticnească întru rușine./Cel ce este moale cu fiul său va lega rănilor lui și de orice stigăt se vor tulbura cele dinlăuntru ale lui.*” Ori zicala populară: „*Ați uitat 10 Porunci/Vă lăsați conduși de prunci!*”

Fiecare părinte, bunic, educator, fiecare om responsabil are datoria să lupte cu murdăria propagată de societate prin mijloacele media, prin legi strâmbe, slugarnice, iresponsabile, fiindcă nu putem să ne aliniem răului, să ne lăsăm pasiv duși de val, fiindcă sunt sufletele noastre și a copiilor noștri în joc. Și nu e un joc!

Jocul e bine să fie bucuria cea de toată ziua, în care inima, mintea și tot trupul se bucură de tot ce e bun și frumos în firescul legii iubirii. Dacă iubim cu adevărat, știm ce să dăm copiilor noștri, să alegem și să iscusim jocuri, metode și mijloace care să țină sufletul curat, mintea limpede și dorința de a face binele pe care fiecare din noi este merit să-l facă. Să ne petrecem timpul cu ei. Să ne bucurăm împreună unii de alții, fiindcă, da, copiii sunt bogăția lumii.

Copiii

*Copiii sunt cei mai bogați!
În ei tot Cerul și Marea, și Pământul
înflorit
se adună și irumpe spre noi
izvor de iubire curat, fresc,
când ne privesc serios, iscoditor,
ori ne zâmbesc,
ne vor alături de ei,
dar niciodată cu totul împreună.
Ei știu ceva ce noi am uitat,
că a vrea să fii iubit este totuna
cu dreptul de a fi, de a exista
cu tot înlăuntrul privirii cunună,
și gestul mâinilor, cuib
atunci când primesc sau dăruiesc,
ca și cum, în palmele lor, ale copiilor,
catifelarea în formă de trup-adiere
atinge tot sufletul nostru,
dorită, sperată mângâiere...*

Maria-Mirela FILIMON

Vino, Spirite Sfinte!

Coboară din Ceruri Spirite Sfinte și vino asupra noastră. Soarele pălește în fața strălucirii Tale. Învăluie-ne cu lumina Ta lină și revars-o în suflet și minte ca să înțelegem tainele cerești și ale mântuirii noastre.

Tu ești dătător de viață și mângâerea trimisă în lume. Ești șoapta gândurilor bune ce ne aduce pacea adâncă. Ești dar înșeptit ce vine de Sus însoțit de o ploaie de haruri. Ești Spirit innoitor ce ne descoperă mereu noi frumuseți divine, ești focul aprins ce ne dă avântul spre Cer. Tu ești puritatea și perfecțiunea dreptății. Ești tărie și ajutor al slăbiciunii noastre. Ești izvorul de apă vie promis de Isus.

Spirite Sfinte, dă-ne înțelepciunea ca să înțelegem că Dumnezeu ne-a creat, ne iubește și ne prețuiește. El ne-a dăruit viața. El este sursa tuturor harurilor și darurilor, tot ceea ce avem de la El sunt. Toate câte ne înconjoară, cele văzute și nevăzute, sunt create de El.

Cum ne comportăm în fața Lui, cum îi arătăm recunoștința, cum îi mulțumim?

Arde, Spirite Sfinte, cu focul Tău tot ce-i rău în noi, astfel ca inimile să rămână curate.

Tu ne inspiri să ne așezăm deseori în ghenunchi, să ne aplecam capul cu umilință și să ne închinăm cu evlavie Preasfintei Treimi. Dă-ne știința ca să-L cunoaștem pe

Dumnezeu. Să ne detașăm de tot ce ne înconjoară, să ne detașăm de noi înșine, dar să nu ne detașăm de Tine, Doamne!

Rugăciunea este puntea de legătură, întâlnirea cu Domnul.

Învăță-ne, Dumnezeule, să ne rugăm, să avem o venerație plină de iubire, privindu-te în tăcere, privindu-te cu duioșie!

Fă ca sufletul să ne fie mistuit de dorul divin!

Iubirea își află locul în inimă, atunci rugăciunea, obligatoriu trebuie să treacă prin inimă. Dacă rugăciunea nu ajunge până la inima noastră, cum o sa ajungă până la Dumnezeu ?

Dă-ne tăria, Spirite Sfinte, ca rugăciunea să fie făcută cu mintea atentă, să nu fie spusă mecanic, nici în grabă ca o îndatorire!

Gândul trebuie să fie și el prezent, să nu rățăcească, să nu alerge, pentru că acest gând poate fi prieten apropiat, dar și dușman înverșunat.

Rugăciunea trebuie spusă cu convingere, conștienți de faptul că Dumnezeu e în fața noastră, ne vede și ne aude. Dacă nu suntem concentrați în rugăciune, dacă o spunem distrați și în final nu suntem mulțumiți de ea, cum o să fie Domnul?

Fiul lui Dumnezeu și-a dat viața pentru oameni, iar noi așteptăm mântuirea printr-o rugăciune spusă de mântuială?

(continuare în pag. 20)

Dumnezeu este atât de măreț! Cine sau ce poate distruge această comuniune cu El, atât de benefică? Să nu rămânem însetați, negustând din râurile de apă vie, să nu rămânem flămânzi atâta timp cât hrană spirituală este din abundență.

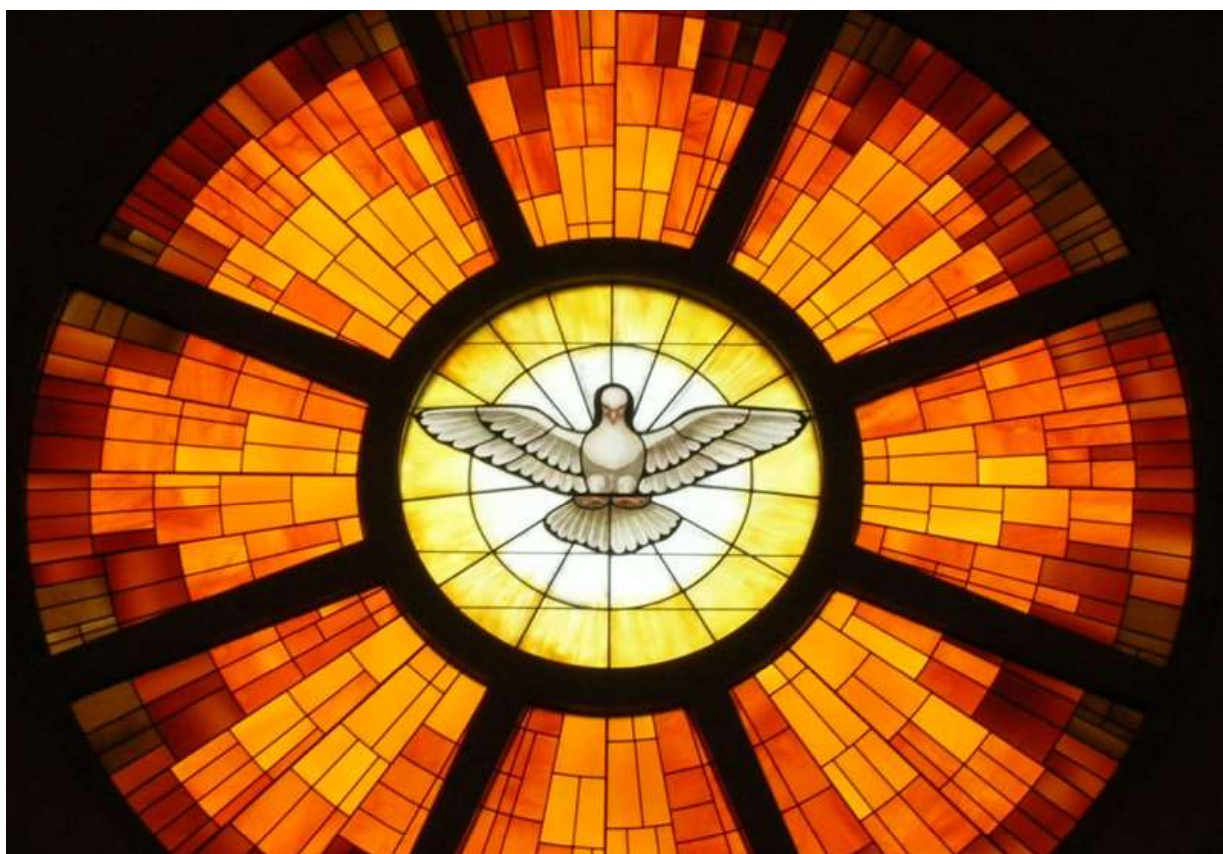
Spirite Sfinte, luminează-ne și condu-ne la o credință vie, nestrămutată, neîndoielnică!

Prin Tine respirăm o nouă viață, pașii ne sunt mai siguri, gândirea mai limpede, exprimarea e mai bună, acțiunile mai concrete, atașamentul și altruismul față de semeni se mărește, devenim ucenici mai vrednici a lui Isus.

Izvor de iubire curată, flacăra a iubirii veșnice, doar prin Tine ne găsim împlinirea!

Spirite Sfinte, Spirite al Tatălui și al Fiului, Te rugăm, rămâi cu noi!

Silvia PANTIȘ

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)